

Høringsnotat – stillingsplan og strategidokument 2019

1. Det juridiske fakultets generelle situasjon per 1.8. 2018

Med dette sendes det første utkastet til høringsnotat for strategi og stillingsplanarbeidet 2019 ut. Formålet er dels å informere om fakultetets status i stillingsplanarbeidet, dels å invitere til diskusjon og forslag på grunnlag av fakultetets totale situasjon nå.

Det juridiske fakultetet står nå midt i store omstillinger.

(1) Fakultetets organisasjon kjenner godt av at den store flyttingen snart er over oss. Reising av nybygg DJ, ombygginger av DA, DM og DB, fraflytting fra DN, Cort Adler og St. Olavsgate med en komplisert innflyttingsprosess vil prege fakultetet i 2019-2020. Fakultetet har ført mange forhandlinger med UiO om ressurser til nybygg og ombygginger og i all hovedsak må fakultetet være fornøyd med resultatet. Internhusleieordninger vil fra 2019/2020 ha stor betydning for fakultetets økonomi noe som vil tvinge oss til å se nøye på arealbruk. Så langt har fakultetet unngått store ekstraordinære utgifter over basis i tilknytning til nybygg og flytteprosess, men det er all grunn til å ha en viss beredskap.

(2) Det juridiske fakultet har blitt gjenstand for omfattende kutt i perioden 2016 til i dag. Inkludert de vedtak som allerede er fattet vil fakultetet for perioden 2016-2020 til sammen ha måttet ta rammekutt på nær 31 millioner kroner. Det sier seg selv at dette er meget store summer. Det skyldes dels effekten av de årlige effektiviseringskuttene vedtatt over statsbudsjettet. Dels skyldes det UiOs egen omfordeling og særskilte rammekutt, særlig som følge av gjennomføring av UiOs masterplan for eiendom. I tillegg har fakultetet fått nedgang i eksterne inntekter. Fakultetet har møtt disse reduksjoner ved å bruke akkumulert overskudd fra bedre økonomiske tider før 2016, dels gjort grep for øke inntekter, dels likevel ikke veket tilbake for å tilsette faste vitenskapelige stillinger. Fakultetet er klar over at driften nå går med underskudd, men tiltak er satt i verk som skal bringe dette i balanse i løpet av noe få år. Nettopp i vanskelig økonomiske tider er det viktig å treffe beslutninger som styrker organisasjonen og fokuserer på fakultetets sentrale oppgaver i studier og forskning.

(3) Universitetsstyret har i møte 20/6 2017 uttalt i lys av effektiviseringskuttene en klar målsetting om mer effektiv ressursutnyttelse. UiO har konstatert at Det juridiske fakultet har en noe høy andel av administrative ansatte og bedt fakultetet se nærmere på dette. Spørsmålet er sammensatt og ikke helt enkelt å vurdere, bl.a. i lys av den store budsjettposten for eksterne lærer og sensorer. Gitt størrelsene på fakultetets institutter sammenlignet ellers med UiO er det imidlertid klart at det må settes i gang prosesser for å styrke fellesfunksjoner i det fremtidige DJ og DM/DA. Fakultetsstyret har 20/6 2018 i lys av økonomi og faglig samvirke bedt fakultetet å se nærmere på fakultetets organisasjonsstruktur, derunder instituttoppdelinger. Også dette vil prege 2018-2019. Det er viktig at fakultetet allerede nå forbereder seg på endret arbeidssituasjon etter flyttingen 2019/2020. Med en smartere organisering vil det være ressurser å hente for neste dekanatperiode.

(4) Fakultetet har de siste årene igangsatt en rekke små og store reformer på studiesiden, særlig for Master i Rettsvitenskap. Det organisatoriske grunnlaget for disse reformene er avtalen mellom UiO og fakultetet av 2017 om å fortsette tiltakene for å styrke studiekvaliteten på MiR i sammenheng med redusert opptakstallet per år fra 600 til 400 uten bortfall av studieplassinntekter. Det er helt avgjørende at fakultetet følger opp denne avtalen for å beholde disse ressursene. Samtidig har UiO krevd at fakultetet må organisere studieforløpet slik at gjennomstrømmingen på studieprogrammene øker. For å oppnå dette har fakultetet konkludert med at det ikke er tilstrekkelig bare å styrke studiekvalitet generelt – fordi tallene viser at dette isolert sett ikke gir særlig økt gjennomstrømming. Fakultetet har derfor allerede vedtatt enkelte regelendringer som er ment å ha effekt på gjennomstrømmingen. Situasjonen er ytterligere tilspisset ved at de tre rektorene ved UiO, UiT og UiB i brev til dekanene ved de tre juridiske fakultetene uttrykkelig har pekt på de store kostnadene som de juridiske eksamener representerer og bedt om at det gjøres tiltak. Fakultetet har i samarbeid med Bergen og Tromsø lagt frem de første forslagene i saken.

For informasjonen gis det her et utsnitt av de tiltak som fakultetet har gjort de siste par årene som særlig angår studiekvalitetsarbeidet

- Gjennomgang av Regler for undervisningsplikt og undervisningsregnskap. Tiltaket er gjennomført og vi skal ha en forventet effekt av tiltaket særlig på ressursutnyttelse av midlertidige fra 2018/2019.
- Reform av valgfagsystemet med reduksjon fra 80 til 50 fag
- Tatt 2018H initiativ til å gjennomgå fakultetets øvrige studieprogrammer, faglig og ressursmessig
- Innført universitetslektorer med 75% undervisningsplikt
- Oppfølging av Juss og kjønn rapporten, LiMU utarbeider tiltaksplan for likestilling og mangfold
- Innføring av Lovadata Pro og gjennomgang av de papirbaserte hjelpemidlene, samt evaluering av eksamensgjennomføringen i sentrum og S2. Vedtak om utelukkende digitale hjelpemidler til eksamen.
- I tillegg til Canvas jobbes det med å få til digital evaluering av undervisning i plattformen
- Avvikling av de særskilte privatistemnene
- Innføring av etiske retningslinjer for alle (derunder eksterne aktører) med studentkontakt.
- Omlegging av undervisningen på 3. studieår, gått vekk fra basisgrupper, brukt ressursene på fast gruppe gjennom hele semesteret, og mindre grupper.
- Prosedyrekonkurranser er gjennomgått og innført som valgmenne på rettsstudiet
- Oppfølging knyttet til klager på eksamen, med tanke på endringen i UH-loven og nye forslag om endringer fra KD

(5) Fakultetet har på forskningssiden hatt nedgang i eksterne inntekter, men vi har også hatt suksesser på enkelte områder. Det dreier seg om ulike typer av eksterne inntekter.

Fakultetet har inngått særlige avtaler med eksterne aktører, særlig departementer, men også næringer. De viktigste avtalene per dato her er Klarspråk (fakultet), Arfa II (IfP) og UD-avtalen (SMR) og Havbruk (NIFS). Vi håper å få til et par tilsvarende avtaler i løpet av 2018-2019 og fakultetet arbeider svært aktivt med dette. *Fakultetet vil sterkt oppfordre instituttledere og forskergrupeledere til å være med på å identifisere muligheter her og fakultetet vil aktivt legge forholdene til rette for å få slike større avtaler i havn, bl.a. ved å*

legge faste vitenskapelige stillinger og studietilbud i potten. Fakultetet vil intensivere arbeidet langs disse linjene.

Fakultetets forhold til NFR er noe blandet. På plussiden er utvilsomt at fakultetet fikk et SFF og *PluriCourts* har nå i 2018 gjennomført en svært vellykket midtveisevaluering. Medarbeidere ved *PluriCourts* har dessuten skaffet ytterligere NFR-prosjekter i løpet av 2018. Likevel er det klart at det generelt er vanskelig å vinne frem med de juridiske søknadene, ofte i samfunnsvitenskapelige definerte utlysninger. IKRS har nedlagt et imponerende arbeid som har gitt god uttelling de siste årene.

Fra 2016 har de tre juridiske fakultetene løftet frem behovet for et rettsvitenskapelig forskningsprogram opp på nasjonalt plan, og de juridiske fakultetene har felleskap utarbeidet i et omfattende utkast til et tematisk forskningsprogram kalt «*Rettens transformasjoner*» (*Rettstrans*). Arbeidet ble satt i gang i erkjennelsen av at rettsvitenskapelig forskning har en problematisk strukturell situasjon: Lav lærertetthet på de tre fakultetene gir mindre forskningskapasitet; sektordepartementet Justis har en meget lav FoU-andel sammenlignet med alle andre departementer; NFR har over tid skapt en innretning på forskningsutlysninger og tildelingsmekanismer som har ført til dokumentert lav tilslag for rettsvitenskapelig forskning. I 2016 og 2017 har det vært en god del kontakt mellom fakultetet (også på vegne av de to andre fakultetene) og NFR i saken. Dette har munnet ut i en prosess mellom NFR og Justisdep. Forskningsrådets hovedstyre uttalte så i møte 9. mars 2017 at det fantes et stort behov for en ny satsing på rettsvitenskap, og at «hovedformålet med en ny satsing er å få frem relevante prosjekter innenfor forskningssvake områder i justis og beredskapssektoren og andre relevante sektorer». Så langt har Justis uttalt i budsjettet for 2018 at dette er et satsningsområde, men ingen midler er satt av til å finansiere satsningen særskilt over NFRs budsjetter. De tre juridiske dekaner har hatt møte med politisk ledelse i Justis og medlemmer av Stortingets Justiskomite som uttrykte stor forståelse og som vil tar dette med seg inn i budsjettprosessen.

UiO løftet denne saken frem i revidert nasjonalbudsjett 2018; selv om dette ikke førte til noe, er fakultetet glad for at UiO-ledelsen tar dette på alvor, se <http://www.jus.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2018/ber-om-satsing.html>

Fakultetet ser det som en særdeles viktig oppgave å styrke den eksterne søkekulturen ved fakultetet. Fakultetet har nå lagt ned betydelige ressurser i forskningsadministrative ordninger og i forskergruppene. Ved siste NFR-søkerrunde fikk altså fakultetet to større tildelinger (begge ved *Pluri Court*).

Det fremheves gjerne at tilslag av større prosjekter kan ha negative virkninger på studiesiden. Likeledes blir det fremholdt at arbeidet med søknader er for stort i forhold til sannsynligheten for å få tildeling. Dette er legitime synspunkter. Men det er viktig å se at søknader kan brukes flere steder og i mange omganger; og uansett virker søknadsarbeidet positivt på forskningsutviklingen. Det er også klart at fakultetet må sende et visst antall søknader for å

understreke juridisk forsknings plass i NFRs søkermasse. Fakultetet er kjent med at det planlegges to SFF-søknader til neste runde i NFR.

Fakultetet har også hatt nedgang på EU-fronten. UiO forventer flere søknader fra Juss. Fakultetet vil oppfordre instituttene å appellere til fremstående forskere, både yngre og mer etablerte, å søke om ERC grants eller prosjektsøknader innenfor de tematiske programmene. Fakultetet vil be om tilbakemeldinger fra instituttene om instituttens arbeid her. Fakultetet har tatt initiativ til å samarbeide med en rekke europeiske juridiske fakultetene om EU-søknader innen rammen av The Guild som UiO legger stor vekt på, se <https://www.the-guild.eu/> Oslo vil være vertskap for nær alle av Guild-universitetenes juridiske fakulteter den 19. oktober i år.

Fakultetet viser også til tildelinger av flere II-stillinger i 2018 hvis formål var å styrke grunnlaget for eksterne søknader, se ellers under.

2. Grunnlaget for Det juridiske fakultets stillingsplanarbeid 2019 – status stillinger fra 2017 og 2018

(1) Dette notatet legger et første grunnlag for fakultetets saksbehandling av vitenskapelige stillingsutlysninger for 2019. Fakultetsstyret har fattet vedtak om at fakultetet kan utlyse to faste vitenskapelige stillinger i 2019 og 2-3 universitetslektorer. I mellomtiden har UiO som nevnt over truffet vedtak som ytterligere vil svekke fakultetets økonomi. *Men det er viktig at fakultetet viser til vilje og evne til å allokere og omdisponere ressurser til vitenskapelige stillinger.* Dette er en prioritert sak for fakultetsledelsen.

Vi viser ellers til dekanvedtak 2016/11 («saksbehandling for stillingsplanarbeid fra 1.1. 2017») som ligger til grunn for fakultetets arbeid med vitenskapelige stillinger, se sammenfatning <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/ledelsen/dekanatmoter/stillingsplan/index.html>

(2) *Status utlyste faste vitenskapelige førstestillinger 2017 og 2018.* Det har vært en god del forsinkelser i gjennomføringen av vedtakene om faste vitenskapelige stillinger, både fra 2017 og 2018. Dette er isolert sett ikke heldig. Men dels skyldes dette vanskelige tilsettingsprosesser, dels organisatoriske forhold. I en for fakultetet vanskelig økonomisk situasjon har dette likevel vært en fordel ved at utgifter er blitt forskjøvet frem i tid.

Fra de seks stillingene utlyst i 2017 er følgende tre stillinger blitt forsinket:

I stillingen i *kommersiell privatrett* (IfP) førte tilsettingsprosessen av ulike uforutsette grunner ikke til tilsetting. Det er nå avtale mellom IfP og fakultetet at denne skal lyses ut rundt 1.1. 2020. Instituttet mener at det da vil være et godt søkergrunnlag.

Stillingen i *statsrett og menneskerettigheter* (IOR) er fagdirektør Anine Kierulf tilsatt. Det er avtalt tiltredelse 1.1. 2020. For situasjonen for fagene innen offentlig rett, se nærmere under.

Stillingen i *EU-rett* (NIFS) er Christophe Hillion tilsatt og er tiltrådt fra 1.4. 2018. Han har søkt og fått innvilget 50 % stilling et par år fremover.

De tre 2017-stillingene som nå er besatt er disse: Sivilprosess (IOR) Maria Astrup Hjort, Migrasjonsrett (SMR) Maja Janmyr, og stilling i Kommersiell privatrett med vekt på reguleringsperspektivet (IfP) Marte Kjørven.

De fire stillingene som så langt er utlyst av stillingene over basis for 2018 er følgende:

- Stillingen i *arbeidsrett* (norsk arbeidsrett) (IfP) inngår i Arfa II og er finansiert gjennom fakultetets avtale med Arbeidsdepartementet. Marianne Jenum Hotvedt er tilsatt fra 1. juni 2018.
- For tilsetningen i førstestillingen i *norsk familierett* (IfP) er status at komitéen er godkjent og skal formelt oppnevnes og få tilsendt arbeider fra søker. Frist for levering av bedømmelsen er satt til 31/8/18.
- Stillingen i *EMK-rett* (SMR) er vedtatt i utlyst i ITU 1. juni med søknadsfrist sist august.
- Stillingen i *Helserett/medisinsk rett – Livsvitenskap* (IOR) er ennå ikke utlyst.

I tillegg kommer førstestillingen i *Klarspråk og lovgivningslære* (IOR) – som i sin helhet er finansiert av KMD i likhet med hele Klarspråksatsningen. John Christian Nordrum er tilsatt fra 1. juni.

Realistisk vil da alle stillingene for 2018 først være helt ut tilsatt og tiltrådt i løpet av begynnelsen av 2020.

(3) *Universitetslektorstillinger – status per 1.8.2018.*

I dekanvedtaket for stillinger 2018 stod dette: «Det kan lyses ut inntil tre nye universitetslektorstillinger i 2017-2018. Stillingene skal være knyttet til enkeltfag med særskilte undervisningsbehov. Per 1. januar 2019 kan fakultetet ha inntil seks universitetslektorstillinger, dels avhengig av økonomisk utvikling, dels av at det dokumenteres en betydelig nedgang i timelærerutgifter. Studiedekanen har ansvar for prosessen knyttet til utlysning og tilsetting.»

Fakultetet mener at universitetslektorstillinger har vært en suksess og det er påvist en klar reduksjon i utgifter til eksterne timelærere og sensorer. Dessuten gir stillingskategorien mer dynamikk i fakultetets faste vitenskapelige stab. Fakultetet vil satse videre på slike stillinger og fakultetets ramme er som nevnt seks stillinger per 1.1. 2019.

Per 1.8. 2018 er det to ansatte universitetslektorer og én førstelektor. Det er nå lyst ut 2-3 nye universitetslektorer med frist 31.8. I beste fall vil da fakultetet ha tilsatt 6 lektorer innen utgangen av 2018. Det må vurderes om dette antallet skal økes ytterligere i årene som kommer.

(4) Satsing på prof II stillinger som del av bidrag til økt ekstern forskning

For 2018 satset fakultetet på å lyse ut professor II-stillinger på utvalgte områder der det er *stor sannsynlighet for at fagmiljøet kan skaffe nye eksterne midler*. Særlig ville fakultetet gjennom denne ordningen ytterligere styrke internasjonaliseringen av forskningen ved fakultetet.

Fakultetet konstaterer at det så langt har tatt noe tid å få stillingene i drift. Det samme gjelder for de to professor II-stillingene som fakultetet særskilt har fått store deler betalt av fra UiO sentralt. Fakultetet vil derfor ikke utlyse slike stillinger for 2019 og vil vente å se hvordan stillingene bidrar til å styrke fagmiljøene og arbeidet med eksterne søknader.

I det følgende gir vi en kort oversikt over disse stillingene. Stillingene er 20 %.

- Stilling i *migrasjonsrett (SMR)* er 50 % finansiert i to år av UiOs sentrale midler. Status er at tilsetting av en internasjonal kjent forsker, Cathryn Costello, (Oxford) vil være bragt i havn i løpet av en viss tid, med sannsynlig oppstart 2019.
- Stillingen i *utdanningsrett (IOR)* er økonomisk delt mellom UV og Juss og er dessuten 50 % finansiert av UiOs sentrale midler i to år. Juss og UV har for tiden samtaler med KD om å bygge opp en utdanningsrettslig forskningsenhet helt ut basert på eksterne midler. Stillingen er utlyst og vil bli tilsatt i løpet av kort tid.
- Stilling i *finans, rettsøkonomi og offentlige anskaffelser* (Forskergruppen Selskaper, markeder, bærekraft). ITU har vedtatt internasjonal utlysning, det har vært en svær søkermengde og komite er satt ned.
- Stillingen i *empirisk rettsforskning* (Forskergruppen Forum for juss og samfunnsvitenskap). Fakultetet har tilsatt en førsteamanuensis II Synøve Nygaard Andersen. Se også under (4.2.2) for Sameval (NFRs evaluering av samfunnsvitenskapelig forskning) som pekte på behovet for en slik forskning.
- Stilling i *immaterialrett og konkurranserett* (Forskergruppen Marked, innovasjon og konkurranse). Forskergruppen opplyser at utlysning/kallelse av internasjonal forsker er utsatt av ulike grunner og at det neppe skjer utlysning før i 2019.
- Stilling i informatikk (IFP - SERI) er en undervisningsstilling med søknadsfrist 16. mars og tilsettingen legges frem for ITU på høstens første møte.

3. Statistisk materiale for fakultetet per 1.6. 2018

Siden 2016 har fakultetet lagt avgjørende vekt på å styrke master i rettsvitenskap (MiR) og faste stillinger som går til å styrke studiekvalitet der. Det vises til de to foregående stillingsplanene for 2017 og 2018. Dette har skjedd dels gjennom en ny satsing på universitetslektorer, dels at nye normale vitenskapelige stillinger i all hovedsak er gått til stillinger som har full undervisningsplikt på MiR og tilknyttede valgfag. Denne politikken har noen åpenbare grunner. Mest forpliktende er som nevnt over fakultetets avtale med UiO i 2017 i tilknytning til oppfyllelsen av universitetsstyrets vedtak om redusert opptak ved fakultetet fra 600 til 400. Like viktig er selvsagt det faktum at fakultetets satsning på studiekvalitet må vise seg i økte personalressurser som gir reell større uttelling i undervisning på MiR, noe som har skjedd de siste årene. Endelig gjør juridisk forsknings lave eksterne finansiering det særlig viktig for et juridisk fakultet å sikre en bred portefølje av rettsforskning for å møte samfunnsutfordringer. De aktuelle tallene for perioden fra 2016-2018 viser nå en total økning på 10 vitenskapelige stillinger (fra 85 til 95) men vil synke noe for 2019 (95-93) av ulike grunner. IORs vekst er nå klart sterkest ved fakultetet, og skyldes bl.a. aktiviteten ved Pluri Courts og to overganger fra SMR til IOR. Se følgende tabell.

Institutt	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	Prognose 2018
1201 Institutt for kriminologi og rettssosiologi	12,9	11,6	10,1	11,2	10,0	10,0
1202 Institutt for privatrett	26,2	27,2	28,2	26,0	27,0	25,5
1204 Nordisk institutt for sjørett	10,4	11,4	10,4	11,4	13,6	14,9
1205 Institutt for offentlig rett	24,4	23,3	26,6	30,5	34,4	32,1
1207 Norsk senter for menneskerettigheter	9,8	10,0	9,8	11,3	10,1	10,2
Totalsum	83,6	83,4	85,0	90,4	95,1	92,6

Et viktig verktøy for fordeling av stillinger etter undervisningsbehov er forholdstallene mellom lærer og studenter på de ulike studieprogrammene ved fakultetet.

Antall registrerte studenter vår 2018	
Rettsvitenskap*	3 449
Rettsvitenskap + andre ved IOR, IFP og NIFS**	3 671
Kriminologi og rettssosiologi***	320
Human rights****	70
Alle programmer	4 222
Undervisnings- og forskerstillinger pr 1.1.2018	
IOR, IFP og NIFS	75,0
IKRS	10,0
SMR	10,2
Forholdstall student pr årsverk	
Rettsvitenskap*	46,0
Rettsvitenskap + andre ved IOR, IFP og NIFS**	48,9
Kriminologi og rettssosiologi***	32,0
Human rights****	6,9
*DBH-studieprogrammer "Rettsvitenskap", "rettsvitenskap 3. 4. og 5. avdeling", "Rettsvitenskap, masteroppgave", "juridiske emner lavere grad" og "Juridiske valgemner masternivå"	
**Som over + Information and Communication Technology Law, Maritime Law og Public International Law	
***DBH-studieprogrammer "Kriminologi", "Laveregradsemner i kriminologi og rettssosiologi", og "Retts sosiologi"	
****DBH-studieprogrammer "The Theory and Practice of Human Rights"	

Forholdstall pr studentårsverk er grovt beregnet ut fra antall registrerte studenter, delt på antall undervisnings- og forskerstillinger på de instituttene som har hovedbelastningen av undervisningen. Det er ikke tatt hensyn til permisjoner, undervisning på tvers av programmer etc.

Mest opplagt er at studieprogrammet HUMR ved SMR har god dekning og det er overhodet godt med samfunnsvitenskapelig undervisningsressurser ved instituttet. Fakultetet mener i år som i fjor at eventuelle nye stillinger til SMR må kunne gi bidrag på MiR, slik som EMK-stillingen som er under utlysning.

Forskjellen i forholdstallene mellom studieprogrammene på IKRS og fakultetet for øvrig (særlig MiR) er nå ikke lenger så store som de var i 2016. Fakultetet er klar over at IKRS er i en noe mer presset situasjon for sine studieprogrammer enn tidligere, bl.a. pga høy forskningsaktivitet. Fakultetet er kjent med at IKRS nå ser nærmere på de to

studieprogrammene kriminologi og retts sosiologi i lys av instituttets ressurs situasjon. Dette mener fakultetet er riktig.

For Master i Rettsvitenskap er det også av stor verdi å se på forholdet mellom interne og eksterne undervisere på de første fire årene. Her er det en del interessante forskjeller. Andelen eksterne lærere på MiR er fortsatt for høy ut fra en målsetning om best mulig studiekvalitet. Interne lærere med tilhold ved fakultetet og faste treffetider representerer en helt annen ressurs for studentene enn timelærere. Vårsemesteret 2018 var prosentandelen eksterne lærere som følger (målt i antall underviste timer):

1. studieår: 25,4 %
2. studieår: 19,61 %
3. studieår: 27,87 %
4. studieår: 39,47 %

Tallene viser stor variasjon mellom årene. Den høyeste prosentandelen er på fjerde studieår, der en rekke prosess- og strafferettskurs undervises av eksterne. 2. studieår ligger lavest; på dette året er det mange stipendiater og universitetslektorer som underviser. To nye universitetslektorer har tiltrådt ved inngangen til høst 2018. Dette er stillinger særlig fokusert på formuerett og prosessfag. Dersom fakultetet lykkes med å ansette tre nye denne høsten vil det ytterligere forbedre situasjonen, og et langsiktig mål er å etablere en stabil pool av lektorer som vil ha god effekt på alle studieårene.

I 2016-2017 var en ikke liten del av fakultetets ressurser bundet opp til en høy andel av PhD-studenter finansiert over basis. Tallet var over 60 og UiOs måltall er 39 (altså en utgift på ca 20 millioner kroner i året). Dette var ikke en bærekraftig bruk av ressurser, dels i lys av fakultetets totale økonomiske situasjon og dels i lys av at studiesiden mangler undervisningsressurser. Forklaringen på denne politikken var at de økende budsjettene fra 2013 til 2016 ble tatt ut i økte antall stipendiatstillinger over basis, nok også fordi fakultetet opplevde en betydelig nedgang i tildelinger av eksterne stipendiatstillinger. Samlet var dette uheldig for fakultetets økonomi, særlig når budsjettene ble trangere fra 2016. Men selvsagt ga denne store satsningen på PhDer et mangfoldig bidrag til fakultetets forskning. Fra tidlig 2017 har fakultetets mål vært å komme tilbake til måltallet. Dette har to sentrale grunner. Det ene er at fakultetet mener at fakultetets stillingsstruktur bør preges av flere faste undervisnings- og forskerstillinger; det andre er at en redusert tilgang på PhD'ere over basis vil stimulere til flere eksterne forskningssøknader som stort sett gir finansiering til PhD-stillinger. Fakultetets nåværende 'stillingsstopp' for frie PhD-stillinger over basis vil fortsette hele 2019, men også videre dersom og antallet eksterne PhD-stillinger fremdeles er svært lav, om enn man nå ser en viss økning.. Fakultetet vil imidlertid fortsette å gi PhD-stillinger over basis som del av større eksterne prosjektsøknader. De aktuelle tallene er nå (2017-2018) som tabellen viser og det fremgår at nedgangen stort sett er knyttet til de to store instituttene.

Institutt	01.10.2016		01.06.2017		01.06.2018		31.12.2018	
	Basis	Prosjekt	Basis	Prosjekt	Basis	Prosjekt	Basis*	Prosjekt**
Stipendiater								
1201 Institutt for kriminologi og retts sosiologi	6,6	1,0	6,9	1,0	5,6	1,0	4,6	1,0
1202 Institutt for privatrett	18,0	1,0	19,7	2,0	14,7	4,0	13,7	5,0
1204 Nordisk institutt for sjørett	7,5		6,8	1,0	6,5	1,8	4,5	1,8
1205 Institutt for offentlig rett	17,0	2,0	20,8		14,6	0,5	14,6	4,5
1207 Norsk senter for menneskerettigheter	6,0		6,0		6,0		5,0	
Totalsum	55,1	4,0	60,2	4,0	47,4	7,3	42,4	12,3

*Ifølge SAP pr. 1. august har 14 stipendiater sluttdato høst 2018. Flere av disse vil sannsynligvis bli forlenget for sykdom, permisjon eller undervisning. Gitt denne usikkerheten inngår alle i totalsummen 31.12.18. Derimot er 2 stipendiater som har sluttet etter 1. juni og 4 gjennomføringsstipendiater tatt ut. 1 tiltredelse høst 2018 på Jugdes Under Stress (egenandel) er lagt inn.

**Tiltredelser høst 2018: 2 på Leginvest, 2 på Freya Bæstens prosjekt, 1 på ARFA

For oversiktens skyld vises her prognoser for tilsatte ved fakultetet. UiO forventer over tid en viss nedgang i administrative stillinger av grunner som er nevnt over. Fakultetet arbeider aktivt med ressursallokeringer som kan reflektere de effektueringskuttene som budsjettene gir oss. Likeledes vil fakultetets politikk å arbeide for overgang fra midlertidige til faste vitenskapelige stillinger gi økt uttelling i løpet av noen år. Samlet vil da antallet faste vitenskapelige stillinger kunne beholdes på samme nivå, eller endog økes, selv om budsjettene reduseres. Det er helt avgjørende at fakultetet tenker helhetlig om sammensettingen av stillinger over basis og at målet defineres som økt andel av faste vitenskapelige stillinger ved fakultetet. Etter fakultetets oppfatning kan den aktuelle prognosen endres noe ved at ta i bruk flere tiltak.

	Faktisk 2017	Prognose				
		2018	2019	2020	2021	2022
Administrative inkl. bibliotek og IT	105,7	96,06	96,02	92,25	90,17	89,17
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	199,9	193,63	198,22	194,74	188,09	174,49
herav faste	84,9	87,4	92	96,3	94,8	90,3
herav midlertidige	115,0	106,23	106,22	98,44	93,29	84,19
Sum alle stillinger	305,5	289,69	294,24	286,99	278,26	263,66
Andel administrative	34,6 %	33,2 %	32,6 %	32,1 %	32,4 %	33,8 %

Denne prognosen har inkludert vedtatte stillinger i 19 og 20. Videre er det ennå ikke gjort noen vedtak på antall nye vitenskapelige stillinger og det er derfor ikke lagt inn noen prognose på nye stillinger i årene 21 og 22. Dersom alle avganger i 2021 erstattes med nye tilsetninger blir tallet herav faste etter 2022 på ca 95 årsverk.

Økonomisk prognose for fakultetet med og uten nye tilsetninger i 2022 blir da som følger:

	2018	2019	2020	2021	2022	Totalsum
Gjeldende prognose pr 1. tertial 2018	-4 312 928	7 329 470	6 726 779	2 757 232	-6 278 239	6 222 313
Prognose med 5 nye tilsetninger fom 2022	-4 312 928	7 329 470	6 726 779	2 757 232	-1 956 791	10 543 761

Årene 19 – 22 går med underskudd, så selv om vi igjen er på plussiden isolert sett i 2022 viser prognosen et underskudd for budsjettperioden sett under ett (totalsum)

Slik det er i dag bruker fakultetet ca 30 millioner kroner per år til timelærere og sensorer, ca 16 mill til undervisning og ca 14 mill til sensur. Det må være et mål å få gjort om noen av disse midlene til faste vitenskapelige stillinger, men for å få til dette må det gjøres grep i undervisningsportefølgjen siden faste stillinger gir færre undervisningstimer enn time (se vedlegg).

4. Føringer i stillingsplanarbeidet 2019-2020

4.1. Innledning

Stillingsplanarbeidet må bygge på et balansert hensyn til så vel studiekvalitet som fakultetets samlede fagutvikling. Av grunner som fremgår av foregående punkt vil hensynet til å styrke studiekvaliteten på MiR fortsatt telle mest. Fakultetets konsept 'Det nye jusstudiet' sammenfatter de mange studietiltakene som fakultetet har arbeidet med og delvis realisert siden 2016 og der en viktig følge er målet om en større lærertetthet ved MiR. På fakultetets øvrige studieprogrammer tilbys studentene stort sett bedre vilkår enn det som tilbys på MiR. For fakultetets fagutvikling gjelder at fakultetet må bedre forstå hvordan samfunnsutfordringer som krever ny rettsvitenskapelig forskning bør og kan omsettes i stillinger i årene som kommer. Nye stillinger skal selvsagt ikke bare gi bidrag til rettsstudiet, men like meget til å dekke grunnleggende langsiktige forskningsbehov. Det er åpenbart at det mangler rettsvitenskapelig forskning på en rekke viktige samfunnsfelter, i tillegg til at sentrale juridiske fag fortsatt har underdekning. Ved at fakultetet satser på flere universitetslektorer er det nå mer sannsynlig at det vil være interne lærere på de fleste fagene. Dette kan igjen ha den betydning at nye førstestillinger i noe større grad enn tidligere kan vurderes opp mot forskningsbehov og altså ikke i første rekke studiebehov.

Følgende fast vitenskapelige ansatte går av i 2019-2020

- *Eivind Smith, 2019*
- *Ulf Stridbeck, 2019*
- *Nils Butenschøn, 2019*
- *Kåre Lilleholt, 2019 (bekreftet)*
- *Arvid Aage Skaar, 2020*

Videre ser det ut til at det blir fem avganger i 2021 og to i 2022.

Et annet hensyn vi må ha med oss i det videre stillingsplanarbeidet er den åpenbare mangel i at ingen ved fakultetets fast vitenskapelige ansatte har det SSB definerer som innvandrerbakgrunn. Fakultetet viser også til tiltaksplaner for mangfold i akademia for UiO og fakultet. Fakultetet har over tid arbeidet med mangfold i rekruttering. Fakultetet legger til grunn at det av åpenbare grunner er et mål at juristprofesjonens sammensetning skal reflektere befolkningens sammensetning. Det vil berike både studiet og forskningen. På dette grunnlaget må fakultetet aktivt arbeide for å legge til rette for å få søkere med innvandrerbakgrunn til vitenskapelige stillinger ved fakultetet. Fakultetet ber derfor om at administrasjon og instituttene tar initiativ i denne saken og at det for denne runden av stillingsplan meldes inn mulige kandidater til vitenskapelige stillinger.

4.2. Fra 2017-2018-runden ligger det inne forslag som ikke kom til realisering

(1) IKRS fremmet for 2018 forslag om ny stilling i kriminologi. Per i dag har IKRS syv professorer i kriminologi (og tre i rettssosiologi som også orienterer seg mot kriminologi). Dette må sees i lys av at IKRS er det eneste studium i kriminologi i landet og at faget er voksende internasjonalt. For fakultetet må imidlertid se IKRS i sammenheng med strafferetts-/straffeprosess-seksjonen ved IOR som per i dag har seks førstestillinger. I 2019 fratrer Stridbeck. For fakultetet utgjør dette alt i alt og samlet sett et stort fagfelt. Det bør kreves gode argumenter for å gi stillinger på dette feltet allerede i 2019, også fordi det planlegges universitetslektor som tar av for undervisningsoppgaver. Fakultetet anerkjenner at det er tatt initiativ til å bedre samvirke mellom strafferett og kriminologi, men det gjenstår mer håndfaste effekter

(2) Et tilbakevendende tema i stillingsplanarbeidet 2016-2018 har vært status av samfunnsvitenskap på fakultetet. Fakultetet anser det som en styrke at det finnes gode samfunnsvitenskapelige miljøer. Vi viser også til NFR-evalueringen Sameval i 2018 der særlig kriminologi fikk svært gode skussmål.¹ Samtidig er det et paradoks at så mye av den samfunnsvitenskapelige forskning og undervisning ved fakultetet er fokusert på få områder (kriminologi og menneskerettigheter) og at det da er vanskelig å finne ressurser til annen relevant samfunnsvitenskapelige forskning og undervisning ellers innen privat- og offentlig rett. Dette er problematisk for de større forskningssøknader der det forutsettes samvirke av retts- og samfunnsvitenskap. Fakultetet har i dag ikke ressurser til å møte dette behovet, men signaliserer at fremtidige utlysninger bør ta hensyn til dette og inviterer fagmiljøene til å tenke gjennom problemstillingen.

(3) I forrige runde ble det fremholdt behov for stilling i *kontraktsrett* for slik å styrke kompetansen innen internasjonal komparativ kontraktsrett. Dette er åpenbart viktig, men det minnes om at stillingen nr. 2 i kommersiell privatrett vil bli lyst ut på nytt rundt 1.1. 2020 (se over) og følgelig vil denne stillingen kunne kobles til dette behovet. Fakultetet ber IfP og NIFS se på utformingen av den stillingen i løpet av 2019, slik det også ble gjort i første runde. Denne stillingen må også sees i lys av at Kåre Lilleholt går av allerede i 2019. NIFS har også reist spørsmål om stillinger i sjørett og petroleumsrett som ikke er obligatoriske fag ved MiR. Fakultetet ser problemene her i løpet av neo få år vil her oppfordre fagmiljøene til å tenke modeller av spleiselag mellom fakultet og eksterne aktører.

(4) I forrige runde ble det også fremholdt betydningen av en mulig ny førstestilling i fagkretsen *energirett/ tingsrett/miljørett/klimarett*, gjerne i samarbeid mellom IOR, IfP og NIFS. I 2018 kom det to ansatte på feltet (Winge og Stenseth). Det kan ikke herske tvil at dette sammensatte feltet må prioriteres i årene fremover og det kan skape mange gode

¹

<https://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?pagename=ForskningsradetNorsk%2FHovedsidemal&cid=1212565796096&c=InnholdsKontainer&p=1220788264903&querystring=Evaluation+of+the+Social+Sciences+in+Norway&sortby=Aar&sortorder=desc&hits=30&publicationType=ALLE>. For fakultetets se rapporten fra panel 3 - statsvitenskap (s. 191-196) og panel 4 - sosiologi (s. 158-160).

samvirkende forskningsprosesser på tvers på fakultetet. Fakultetet arbeider for tiden med å skaffe eksterne midler på dette feltet. Det er viktig at dette eksterne arbeidet får utvikle seg i noe tid før fakultetet treffer vedtak om stillinger her. Dessuten er det uklart om det nå er aktuelle søkere her. Men fakultetets målsetting er å styrke dette feltet så snart som mulig. Fakultetet ber fagmiljøene å komme sammen og finne forslag til gode innretninger på mulige stillingsutlysninger her.

(5) IOR har i sine høringsinnspill for både 2017 og 2018 anbefalt en ny stilling *rettshistorie*. Faget er et stort obligatorisk fag og har en egen fast hjemmeeksamen som også skal forberede studentene på akademisk skriving generelt. Det har ikke vært utlyst stillinger i faget siden 1996. Fakultetet svarte IOR at det for 2018 ikke var aktuelt, men at det bør komme en ny stilling i rettshistorie i løpet av perioden 2019-2021 så fremt stillingen også var koblet til et ytterligere fag enn rettshistorie og at det fantes ubestridt gode søkere som kunne gi bidrag på obligatoriske deler av MIR utover rettshistorie. Fakultetet kan ikke gi stillinger i enkelte fagområder uten samtidig å kreve at det kan gis undervisning også i andre fag. Spissede utlysninger uttømmer altså ikke porteføljen av undervisningsoppgavene.

(6) I sist runde var bemanningssituasjonen for offentlig rett et tema. På IoR fratrer Eivind Smith ved utgangen av 2019. Da vil Anine Kierulf tiltre sin stilling (se over). Jon Christian Nordrum tiltrådte høsten 2018 stillingen i klarspråk og lovgivningslære og har nå delansvar for offentlig rett (årsansvarlig 2. studieår). I løpet av de siste par årene har Vibeke Blaker Strand og Kjetil Larsen gått fra SMR til IOR. Dette har styrket den offentlige rettslige kompetansen ved IOR. Også stillingen i helserett/ livsvitenskap (som tilhører 2018-stillingene) angår offentlig rett. Samlet har IOR nå et stort fagmiljø i offentlig rett (statsrett, generell og spesiell forvaltningsrett). For fakultetet er det viktig å minne om at stillingen i EMK-rett ved SMR vil bli besatt i løpet av 2018 og som vil bidra til å styrke fakultetets kompetanse på et nært beslektet rettsfelt.

(7) I tilknytning til innspill fra flere forskergrupper kom det opp stillinger i *teknologirett* og *medierett*. Sett ut fra aktuelle samfunnsutfordringer kan det ikke herske tvil om at dette er svært betydningsfylt. Ved fakultetet har SERI en særlig oppgave på deler av dette feltet. Likeledes har fakultetet oppnevnt en «Arbeidsgruppe for rett og teknologi ved Det juridiske fakultet» (våren 2018) som skal arbeide videre med å samordne de mange bidrag som fakultetets medarbeidere utfører på dette feltet. Det er også planlagt større forskningsprosjekter. Fakultetet avventer innspill på dette feltet i forhold til stillingsplanen. I all hovedsak bør det sies at slike stillinger vanskelig kan komme i stand uten bidrag fra eksterne.

4.3. Særlig om administrative stillinger

Fakultetet legger til grunn at det langsomt over tid skal være ressursoverføringer fra administrative stillinger til faste vitenskapelige stillinger. For 2019 er fakultetet kjent med én avgang for aldersgrensen på administrativ side.

4.4. Planlagte eksterne prosjekter som kan ha betydning

Per i dag er det to mulige faste stillinger som er lagt inn i fakultetets forhandlinger med eksterne aktører i en modell der fakultetet lyser ut førstestilling mot at den eksterne bidrar med tilsvarende sum i 10 år fremover (forsikringsrett og skatterett). For fakultetet er dette en fordelaktig ordning såfremt kravene til akademisk frihet, forskningsfrihet og rettsvitenskapelig relevans oppfylles. Den første av disse stillingene vil sannsynlig kunne realiseres i løpet av 2019/2020, den andre er en god del mer ubestemt. For den første stillingen er det imidlertid tidspunktet usikkert for når avtalen er plass og kan effektueres, enten 2019 eller 2020. Fakultetet reserverer følgelig én stilling for hele perioden 2019-2020 som del av en slik ekstern finansieringspakke. For den andre stillingen er dette for usikkert til å reservere stilling.

5. Stillingsplan 2019

Med dette inviteres fakultetets institutter, sentre og ulike fagorganer til å gi innspill til stillingsplanarbeidet. Fakultetet er klar over at det for 2019 vil være få stillinger sammenlignet med tidligere år. Høringsinstansene må ta hensyn til de stillingene fra 2017-2018 som ennå ikke er tilsatt eller utlyst for slik å få helheten i fakultetets stillingsstruktur per nå. Det samme gjelder at det sommeren 2018 er utlyst 2-3 nye universitetslektorstillinger i henhold til stillingsplanvedtaket fra 2018.

Etter dette kan invitasjonen oppsummeres i følgende spørsmål

- (1) Fakultetet ber *instituttene* å ta stilling til de føringene som kommer fra 2017-2018 rundene, se over i punkt 4.1.
- (2) Fakultetet inviterer til å gi innspill til stillingsplanen for 2019-2020 på grunnlag av de føringene som er anført over.
- (3) Fakultetet inviterer alle til å gi innspill til forskningsområder som i lys av samfunnsutfordringer kan tenkes å utløse ekstern finansiering til stillinger i de kommende årene. Fakultetet anser det som viktig at slike utlysninger tar i betraktning muligheter for ekstern finansiering og at det bidrar til økt faglig samvirke på fakultetet.
- (4) Fakultetet ber om innspill til stillingenes utlysningsform: I de siste par årene har fakultetet brukt ganske presise stillingskategorier. Bør fakultetet også utlyse i bredere kategorier (offentlig rett, privatrett osv) slik det delvis ble gjort tidligere?

